

สภาพทั่วไปของปัญหา

ประวัติศาสตร์การปกครองที่เป็นจุดเริ่มต้นใหม่ซึ่งมีผลผูกพันมาถึงระบบการเมืองการปกครองของประเทศไทยในปัจจุบันก็คือ การปฏิวัติเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พุทธศักราช 2475¹ ซึ่งเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงเฉพาะรูปแบบและกลุ่มบุคคลผู้ถืออำนาจ ทางการเมืองการปฏิบัติในความหมายที่แท้จริง² อำนาจการเมืองการปกครองตกอยู่ในวงจำกัดเฉพาะกลุ่มข้าราชการทหารและพลเรือน โดยมีการสลับช่วงให้พลเรือนเข้ามาปกครองเป็นระยะๆ ลักษณะทางการเมืองเช่นนี้ ถูกเรียกว่า "ระบบอำมาตยาธิปไตย" (Bureaucratic Polity) คือ ข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือนผลัดกันเข้าควบคุมอำนาจทางการเมือง ไม่ค่อยยอมเปิดโอกาสให้อำนาจทางการเมืองตกไปอยู่กับกลุ่มการเมืองหรือองค์กรและสถาบันการเมืองอื่นๆ การที่อำนาจทางการเมืองกระจุกอยู่ที่กลุ่มข้าราชการนี้เองส่งผลกระทบต่อให้สภาพนิติบัญญัติ นักการเมือง พรรคการเมือง และกลุ่มการเมืองอื่นๆ มีโอกาสที่จะใช้อำนาจทางการเมืองอย่างจำกัดมาก³

อำนาจทางการเมืองจึงตกอยู่ในมือของข้าราชการซึ่งเป็นชนชั้นการปกครอง มีอำนาจเหนือสภาผู้แทนซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน ข้าราชการไม่ได้เป็นเครื่องมือของฝ่ายนักการเมืองที่จะนำเอานโยบายไปปฏิบัติ ข้าราชการจึงครอบงำบทบาทของคณะรัฐมนตรีได้ และเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพลครอบงำทางการเมืองไทย เพราะฉะนั้นจึงเกิดกลุ่มใหม่อีกกลุ่มหนึ่งขึ้นคือกลุ่มนักธุรกิจที่มองเห็นการใช้อำนาจทางการเมืองของข้าราชการไทย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่กลุ่มของตน ทั้งสองกลุ่มนี้ร่วมมือแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่กัน ในลักษณะที่ข้าราชการใช้อำนาจที่มีอยู่เป็นเครื่องมือ ส่วนกลุ่มนักธุรกิจก็ใช้เงินที่มีอยู่ในการดึงเอาอำนาจนั้นมาคุ้มครองการกระทำดังกล่าว

¹ เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์, "การปฏิวัติ 2475," ใน ลัทธิการเมือง, ชัยอนันต์ สมุทวณิช, บรรณาธิการ (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 41.

² ชัยอนันต์ สมุทวณิช, เอกสารการเมืองการปกครองไทย (พ.ศ. 2417-2477) (กรุงเทพฯ : สถาบันสยามศึกษา, 2532), หน้า 157.

³ Fred W. Riggs, Thailand : The modernization of a bureaucratic polity (Honolulu : East-West Center Press, 1989), p. 213.

ในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของกลุ่มนักธุรกิจ นับว่าน่าสนใจและเป็นบทบาทที่น่าจับตามองมากที่สุดในระบบการเมือง ซึ่งปรากฏได้ชัดเจนตั้งแต่ปี 2481 ในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม มีการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจชาตินิยม เน้นให้มีการพัฒนากระบวนการผลิตทุกด้านโดยคนไทย เป็นกิจการขนาดเล็กหรือขนาดกลาง ไม่ได้รวมไปถึงกิจการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญมากๆ ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายที่จะดำเนินการเอง นอกจากนั้นรัฐบาลพยายามกีดกันและบีบบังคับกิจการทางด้านเศรษฐกิจด้วยมาตรการต่างๆ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการของชาวต่างชาติ ทำให้ชาวต่างชาติต้องหันเข้าพึ่งพาอาศัยอำนาจทางทหาร เพื่อเป็นเกราะกำบังคุ้มครองธุรกิจของตน โดยแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ที่มอบให้กลุ่มผู้ปกครองในรูปแบบผลประโยชน์แอบแฝง เช่น หุ้นลมหรือตำแหน่งกรรมการบริษัทต่างๆ ลักษณะการเข้ามายุ่งเกี่ยวกับนักการเมืองเช่นนี้ เป็นลักษณะที่กลุ่มนักธุรกิจอาจมีอำนาจในการกำหนดนโยบายเพื่อไม่ให้ผลเสียหายต่อธุรกิจของตนเป็นประการสำคัญ

อย่างไรก็ตาม บทบาททางการเมืองของนักธุรกิจในสมัยนั้น เป็นลักษณะของการพึ่งพาชนชั้นปกครอง อันได้แก่ ทหารและข้าราชการพลเรือน และในการใช้แผนพัฒนาประเทศโดยเริ่มจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 นั้น ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อนักธุรกิจใน การเข้ามามีส่วนร่วม และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของรัฐในด้านต่างๆ กลุ่มนักธุรกิจในช่วงแรกๆ นั้น เป็นกลุ่มที่ยังไม่มีบทบาทเพียงพอที่จะได้ร่วมกำหนดนโยบายและทิศทางของตน มีลักษณะเพียงการพึ่งพาผู้มีอำนาจทางการเมืองเท่านั้น

จนกระทั่งผ่านเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ผลจากเหตุการณ์ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความตื่นตัวอย่างขนานใหญ่ของนักธุรกิจต่อการเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่างๆ กลุ่มอิทธิพล สมาคม และกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการธุรกิจต่างๆ ทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยอาศัยบรรรยากาศทางการเมืองที่บทบาทเดิมของกลุ่มทหารและข้าราชการได้ถูกผลักดันออกไป ขณะเดียวกันบทบาทและอิทธิพลของกลุ่มธุรกิจเอกชนที่เพิ่มขึ้น ก็ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์เช่นกัน ทั้งในแง่ของบทบาทผูกขาดในแนวทางนายทุน บทบาทในแง่อื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสวงงออกซึ่งการเอารัดเอาเปรียบต่อสังคมโดยรวม⁴ ชวัญและกำลังใจในการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนตกต่ำเป็นอันมาก อย่างไรก็ตาม แรงบีบบังคับในด้านความรู้ลึกต่างๆ ของ

⁴ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม, วิเคราะห์การเป็นเจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทย (กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525), หน้า 369.

นักธุรกิจกลับเป็นแรงผลักดันให้ธุรกิจภาคเอกชนรวมตัวกัน และพัฒนาองค์กรให้แข็งแกร่ง การยอมรับบทบาทของสถาบันภาคเอกชนในการบริหารงานทางด้านเศรษฐกิจของภาครัฐบาลก็มีมากขึ้น⁵

กลุ่มนักธุรกิจได้มีบทบาทมากขึ้นเรื่อยๆ ในระบบการเมืองดังจะเห็นได้จากนโยบายของรัฐบาลโดยการนำของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ตั้งแต่รัฐบาลชุดเปรม 1 (2523) จนถึงปัจจุบัน ได้มีการสนับสนุนภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น รวมตลอดถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองระหว่างประเทศ และผลทางเศรษฐกิจ และการเข้ามามีบทบาทในการเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีใดๆ แต่ผลงานที่ผ่านมาใน รูปแบบการร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในระดับสูง ยังไม่ค่อยมีแบบแผน เพราะยังอยู่ในวาระแรกเริ่มแบบเป็นทางการ และเมื่อกลางปี พ.ศ. 2524 รัฐบาลจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาล และเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ (กรอ.) ขึ้น บทบาทของนักธุรกิจภาคเอกชนจึงได้เริ่มมีมากขึ้น ก่อให้เกิดการแสดงความคิดเห็นในปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจจากภาคเอกชน ซึ่งภาครัฐบาลเองก็ได้มองเห็นถึงความจำเป็น และเกิดเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งในทางการเมืองและทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (2525 ถึง 2529) ซึ่งกำหนดแนวทางกว้างๆ ไว้ในเรื่องของบทบาทภาคเอกชน รวมทั้งในภาคปฏิบัติ รัฐบาลได้ขยายบทบาทเหล่านี้ให้กระจายไปสู่ภูมิภาคทั้ง 4 ภาค โดยจัดให้มีการประชุม กรอ. เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจประจำภาคโดยจัดเรียงลำดับตั้งแต่ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นมา⁶

ในปัจจุบันนักธุรกิจได้เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในทางการเมืองมากขึ้นในรูปแบบของการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการพรรคการเมือง ตำแหน่งวุฒิสมาชิก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนเป็นถึงรัฐมนตรี และมักจะดำรงตำแหน่งในกระทรวงที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับทางเศรษฐกิจของประเทศ เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการคลัง

⁵ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, นิมิตใหม่ของความร่วมมือ (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2525), หน้า 2.

⁶ วิรัช ประเสริฐโช, "ความคิดทางการเมืองของนักธุรกิจไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีความคิดของบุญชู โรจนเสถียร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532), หน้า 4.

เป็นต้น การเข้ามามีบทบาทในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง การปกครองของนักธุรกิจ โดยเฉพาะ การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรโดยตรง มีแนวโน้มสูงขึ้นในอนาคต และการเป็นนักการเมืองล้วนมีโอกาสที่จะมีอำนาจและมี แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่นได้เป็นอย่างมาก ตลอดทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจให้เจริญก้าวหน้า

Fred W. Riggs กล่าวว่า "ผู้ที่จะเป็นนักการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนา จะต้องกระทำทุกวิถีทางที่จะให้ได้ตำแหน่งทางการเมืองเสียก่อน ไม่ว่าจะเข้ามาสู่ตำแหน่งทางการเมืองนั้นเขาจะใช้วิธีการใช้เงินทองซื้อเข้ามา หรือจะใช้วิธีการอื่นใดก็ตาม เมื่อเข้าได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วเขาจะมีอำนาจ และสามารถดลบันดาลให้เขาประสบความสำเร็จและผลประโยชน์อื่นๆ ได้อีกมาก ส่วนในประเทศที่พัฒนาแล้วผู้ที่จะเป็นนักการเมืองจะต้องเป็นคนที่มีความมั่งคั่งพอสมควร หรืออย่างน้อยก็ตามประสบความสำเร็จในด้านเศรษฐกิจพอสมควร จึงจะอาสาเข้ามาสมัครรับเลือกตั้งเป็นนักการเมืองในตำแหน่งต่างๆ อาทิ ตำแหน่งประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ผู้ว่าการมลรัฐ ฯลฯ"⁷

ความสำคัญของปัญหา

ในระบบการเมืองไทย กลุ่มนักธุรกิจ ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศ ได้รับบทบาทในการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ และการเสนอแนะความคิดเห็นต่อภาครัฐบาลโดยตรงมากขึ้น การเข้ามามีบทบาทของกลุ่มนักธุรกิจ โดยเฉพาะการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร ถึงแม้จะเป็นวิถีทางการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน เป็นวิถีทางการแข่งขันในรูปแบบของประชาธิปไตยและเป็นปัญหาที่สำคัญในการให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง นักธุรกิจทั้งหลายระดับต่างพยายามเข้ามามีบทบาททางการเมืองในสภาผู้แทนมากขึ้นไปเรื่อยๆ สาเหตุที่เป็น

⁷ กระทบ ทงธรรมชาติ สมบูรณ์ สุขสำราญ และปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, การเลือกตั้งพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล (พระนคร : มาสเตอร์เพรส , 2531), หน้า 45.

เช่นนี้ เกิดจากเงื่อนไขหลายประการซึ่งผลักดันบทบาทของกลุ่มนักธุรกิจ หรือบุคคลในสาขาอาชีพ นักธุรกิจอัน ได้แก่^๘

ประการแรก เป็นผลจากการได้เปรียบทางฐานเศรษฐกิจ ที่กลุ่มธุรกิจมีเหนือกลุ่มอื่น ๆ ในสังคม

ประการที่สอง เป็นความจำเป็นที่กลุ่มธุรกิจต้องการจะรักษาระบบเศรษฐกิจ ระบบเสรีนิยมหรือทุนนิยมให้คงไว้ ซึ่งเป็นการต่อต้านกระแสความเคลื่อนไหวของฝ่ายที่ต้องการล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมผูกขาดในเมืองไทย

ประการที่สาม การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างของสังคมไทย ทั้งด้านทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ระบบราชการมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความรู้และความเชี่ยวชาญของบุคคลในสาขาธุรกิจ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้นในสังคม

ประการที่สี่ คือ การที่กลุ่มปกครองเริ่มตระหนักถึงความจำเป็นในการมีฐานทางเศรษฐกิจมาสนับสนุน ในรูปที่ยอมรับกันว่าเป็นความชอบธรรม ของระบบการเมือง

ประการสุดท้าย อาจกล่าวได้ว่าเป็นผลผลักดัน จากองค์การอาเซียนในการกระตุ้นให้สถาบันธุรกิจของไทยมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจในรัฐบาล เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน

จากปัจจัยเหล่านี้ที่ส่งผลให้นักธุรกิจในหลายระดับมีความสำคัญ และได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้น โดยเฉพาะการเข้าแข่งขันสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การศึกษาถึงกลุ่มบุคคลกลุ่มนี้มีความสำคัญ เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และนับวันจะสำคัญยิ่งขึ้น จากการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นบทบาทของการต่อสู้ทางการเมืองของผู้แทนราษฎรที่มาจากนักธุรกิจที่ผลักดันกฎหมายหรือพระราชบัญญัติต่าง ๆ ตลอดจนการใช้อำนาจและหน้าที่ทางการเมืองเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการสนองตอบต่อกลุ่มนักธุรกิจด้วยตนเอง หรือครอบคลุมถึงผลประโยชน์ของประชาชนโดยทั่วไป

^๘ ประกาศศักดิ์ ธาณินทร์พงษ์ "นักธุรกิจกับการเมือง : การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 11.

นอกจากนี้การศึกษาเรื่องนี้ เป็นการศึกษานิสภาพเหตุการณ์ในปัจจุบัน ที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศเริ่มพัฒนาจากภาคเกษตรกรรมหันมาสู่ภาคอุตสาหกรรม มีการลงทุนประกอบการค้าและอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ระบบเศรษฐกิจจึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับระบบการเมืองโดยตรง ทั้งยังเป็นเรื่องของความเป็นอยู่ ความอยู่ดีกินดีของประชาชนทั้งประเทศ ผลประโยชน์ในแง่การใช้ระบบการเมืองในทางเศรษฐกิจจึงมีอยู่มากมายมหาศาล เพราะฉะนั้น ผู้แทนราษฎรที่มาจากนักธุรกิจจึงเป็นกลุ่มที่น่าศึกษาและวิเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา การผลักดันกฎหมายหรือพระราชบัญญัติต่างๆ ของผู้แทนราษฎรที่มาจากอาชีพนักธุรกิจ มีลักษณะอย่างไร ตลอดจนเป็นการตอบสนองต่อผลประโยชน์ของกลุ่มใด

สมมติฐานการศึกษา

ผู้แทนราษฎรที่มาจากนักธุรกิจ เป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่ผลักดันกฎหมายหรือพระราชบัญญัติเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ต่อกลุ่มนักธุรกิจด้วยกัน การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้แทนราษฎรที่มาจากนักธุรกิจจึงส่งผลกระทบต่อธุรกิจและเกิดช่องทางที่สามารถพัฒนาธุรกิจของตน

วิธีการและแนวทางในการศึกษา

1. วิธีการในการศึกษา วิชยานิพนธ์นี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้านเอกสารเป็นหลัก (Documentary Research) โดยการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการหลายๆ แบบจากทุกๆ แหล่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุด แล้วจึงนำมาคัดเลือก แยกแยะ จัดหมวดหมู่ เพื่อทำการวิเคราะห์ในรายละเอียด

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งตามแหล่งที่มาได้ ดังนี้

2.1 หนังสือและเอกสาร (Documents) :

- เอกสารชั้นต้น (Primary Sources) ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติต่างๆ จากราชการงานเบกษา แกลงการณ์ รัฐบาล คำแถลงนโยบายของ รัฐบาลและรายการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในช่วงปีที่ศึกษา

- เอกสารชั้นรอง (Secondary Sources) อันได้แก่ผลการวิจัยบทความและงานเขียนของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนวิจารณ์จากหนังสือพิมพ์วารสาร นิตยสารต่างๆ และอื่นๆ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

2.2 การสัมภาษณ์ (Interview) สัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในช่วงเวลาดังกล่าว ตลอดทั้งผู้ใกล้ชิดและบุคคลอื่นๆ การสัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการและแบบที่มีแนวคำถาม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลทั้งเอกสารและการสัมภาษณ์แล้ว จะแบ่งสิ่งที่ได้มาเป็น 2 ส่วนคือ ข้อเท็จจริงพวกหนึ่งและความเห็นอีกพวกหนึ่ง และจัดลำดับข้อมูลทั้ง 2 ส่วนนี้ให้เข้ากับเนื้อหาในส่วนต่าง ๆ เพื่อเรียบเรียงเป็นเรื่องราว แล้วนำไปวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Content-Analysis) โดยหาหลักแนวความคิดและแนวโน้มของข้อมูลทั้ง 2 ด้าน

4. สรุปผลการศึกษา

ขอบข่ายของการศึกษา

การศึกษานี้ได้กำหนดขอบข่ายการศึกษาไว้ในช่วงเวลา การก้าวขึ้นรับตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ของ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติไทย ที่สืบทอดจาก พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ที่อยู่ในช่วงเวลา วันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2531 ถึงวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2533 ซึ่งเป็นการปรับคณะรัฐมนตรีไปสู่ชุดที่ 2

การศึกษาเรื่องนี้จะเป็นการศึกษาในสมัยรัฐบาล "ชาติชาย 1" เท่านั้น ซึ่งศึกษาถึงบทบาททางการเมืองของผู้แทนราษฎรที่มาจากนักธุรกิจ ในสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 214 คน ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับธุรกิจ ในการผลักดันกฎหมายเพื่อผลประโยชน์ต่างๆ

นิยามความหมายของศัพท์สำคัญ

นักธุรกิจ หมายถึง - บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับกิจการธุรกิจ ในภาคเอกชน และมีผลประโยชน์ทางธุรกิจ

- ผู้มีอาชีพรับราชการ หากเมื่อออกจากราชการไม่ว่าจะเป็นกรณีออกเมื่อเกษียณ หรือกรณีลาออกก่อนเกษียณแล้วมีรายได้หลังจากการประกอบธุรกิจ
- ผู้ประกอบการในทุกภาคเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม หรือบริการ
- ผู้ที่ประกอบเกษตรกรรมขนาดใหญ่ และมีรายได้จากการทำหน้าที่เป็นพ่อค้าคนกลาง หรือทำการค้าระหว่างประเทศ หรือมีโรงงานแปรรูปสินค้าการเกษตร
- พนักงานระดับผู้บริหารของบริษัทขนาดใหญ่และธนาคารพาณิชย์

บุคคลที่กล่าวมาในประเภทข้างต้น จัดอยู่ในกลุ่มนักธุรกิจทั้งหมด

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ ในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชนในเขตเลือกตั้งหรือของประเทศ ตามความหมายที่กล่าวถึงในการวิจัยครั้งนี้คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 357 คนที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงบทบาททางการเมืองของผู้แทนราษฎรที่มาจากนักธุรกิจ ว่ามีความสัมพันธ์กับการเมืองและผลประโยชน์ในสังคมลักษณะใด ช่วยให้เกิดการประมวลสภาพเหตุการณ์ความเป็นจริงในปัจจุบัน อันเนื่องมาจากการต่อสู้และผลักดันกฎหมายต่าง ๆ ในสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเอื้ออำนวยต่อสังคมและประชาชนหรือไม่ ตลอดจนเป็นตัวอย่งเปรียบเทียบกับประเด็นการเมืองอื่นๆ
2. ผลของการวิจัย ช่วยให้เห็นรากถึงแบบแผนการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของผู้แทนราษฎรที่มาจากนักธุรกิจ

การเสนอบทวิจัย

บทที่ 1 บทนำ ซึ่งกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา สมมติฐานการศึกษา วิธีดำเนินการศึกษา ขอบข่ายของการศึกษา รวมทั้งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้

บทที่ 2 กล่าวถึงทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบเป็นแนวความคิดในการวิจัยเรื่องนี้ โดยเฉพาะแนวความคิดทฤษฎีรัฐกับนักธุรกิจในระบบตลาด บทบาท และกลุ่มผลประโยชน์

บทที่ 3 การเริ่มเข้ามามีบทบาททางการเมืองของนักธุรกิจ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 เป็นต้นมา

บทที่ 4 ในรัฐบาลชาติชาย ใครคือผู้แทนราษฎรที่มาจากนักธุรกิจ เป็นนักธุรกิจประเภทใด การรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์ในสภาผู้แทนราษฎร

บทที่ 5 บทบาทของผู้แทนราษฎรที่มาจากนักธุรกิจ การผลักดันกฎหมาย การต่อสู้และความขัดแย้งในสภาผู้แทนราษฎร สมัยรัฐบาล "ชาติชาย 1"

บทที่ 6 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย